

ירמיהו לא(1)

(1) תרגום יהונתן:

(יד) כדנן אמר יי קלא ברומ עלמא אשתמע בית ישראל דבכנ ומתאנחן בתר ירמיה נביא כד שלה יתיה נבזראדן רב קטוליא מרמתא אליא ודבכנ במרר ירושלם מבכיא על בנהא מסרבא לאתנחמא על בנהא ארי גלו:

(טו) כדנן אמר יי מנעי קליך מלמבכי ועיניך מלשגרא דמען ארי אית אגר לעובדי אבהתך צדיקיא אמר יי ויתובון מארע בעלי דבביהון:

(זט) ואית סבור לסופיך אמר יי ויתובון בניא לתחומהון:

(2) איכה רבתי פתיחתא כ"ד:

באותה שעה קפצה רחל אמנו לפני הקב"ה ואמרה רבש"ע גלוי לפניך שיעקב עבדך אהבני אהבה יתירה ועבד בשבילי לאבא שבע שנים וכשהשלימו אותן שבע שנים והגיע זמן נשואי לבעלי יעץ אבי להחליפני לבעלי בשביל אחותי והוקשה עלי הדבר עד מאד כי נודעה לי העצה והודעתי לבעלי ומסרתי לו סימן שיכיר ביני ובין אחותי כדי שלא יוכל אבי להחליפני ולאחר כן נחמתי בעצמי וסבלתי את תאוותי ורחמתי על אחותי שלא תצא לחרפה ולערב חלפו אחותי לבעלי בשבילי ומסרתי לאחותי כל הסימנים שמסרתי לבעלי כדי שיהא סבור שהיא רחל ולא עוד אלא שנכנסתי תחת המטה שהיה שוכב עם אחותי והיה מדבר עמה והיא שותקת ואני משיבתו על כל דבר ודבר כדי שלא יכיר לקול אחותי וגמלתי חסד עמה ולא קנאתי בה ולא הוצאתיה לחרפה ומה אני שאני בשר ודם עפר ואפר לא קנאתי לצרה שלי ולא הוצאתיה לבושה ולחרפה ואתה מלך חי וקיים רחמן מפני מה קנאת לעבודת כוכבים שאין בה ממש והגלית בני ונהרגו בחרב ועשו אויבים במ כרצונם מיד נתגלגלו רחמיו של הקדוש ברוך הוא ואמר בשבילך רחל אני מחזיר את ישראל למקומן הדא הוא דכתיב (ירמיה ל"א) כה אמר ה' קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה מאנה להנחם על בניה כי איננו וכתיב (שם) כה אמר ה' מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה כי יש שכר לפעולתך וגו' וכתיב (שם) ויש תקוה לאחריתך נאם ה' ושובו בנים לגבולם:

(3) מלבי"ם:

(יד) קול ברמה נשמע - היא עיר בארץ בנימין רחל מבכה על בניה - מצייר כי רחל אם הבנים צועקת בקול על שני בניה שגלו שהם בני יוסף ובני בינימין, והנה בני בנימין שגלו עם יהודה לבבל עתידים לחזור בימי כורש, והיא מבכה על בניה שהלכו בגלות עתה אבל בני יוסף שגלו לחלה וחבור, ואין עתידים לחזור, עליהם מאנה להנחם - שהגם שתקבל תנחומים על בני בנימין בשובם בבית שני, לא תנחם על בניה אשר איננו - שהוא על בני יוסף:

(טו) כה אמר ה' מנעי קולך מבכי - על בני בנימין ועיניך מדמעה - על בני יוסף, ונגד בני בנימין אמר כי יש שכר לפעולתך - מה שאת מתפללת בעדם יש בזה שכר כי ישובו מארץ אויב - מגלות בבל ונגד בני יוסף שהם לא ישובו, בכ"ז.

(זט) יש תקוה לאחריתך - יש תקוה על אחרית הימים בעת קץ שאז ושובו בנים לגבולם - ר"ל הגם שהם עצמם לא ישובו, הבנים שלהם שהם הדור האחרון, ישובו לגבולם, (ובזה לא אמר ושובו מארץ אויב כי עשרת השבטים אינם בארץ אויב כי שוכנים לעצמם בארץ רחוקה מגבולם, וישובו באחרית לגבולם):